

Dešimties metų Rugilė Salickaitė, paklausta, kokios šventės būna jos namuose, sako, kad gražios ir linksmos, nes visada kartu yra mylimiausi žmonės: mama, tėtis, brolis ir seneliai. Bet tuo pačiu ji gerai prisimena prieš metus per Kalėdas gautos lėlės suknele – ji buvo labai puošni. O kokia iš tiesų yra šeimos švenčių vertė ir ar gali sutapti vaiko ir suaugusiojo akimis matoma jų prasmė, vaiko teisių gynėjai kviečia išgirsti [diskusijoje](#) „Kaip sukurti saugias Kalėdas kiekvienam vaikui?“.

Kokią reikšmę vaiko ateičiai turi šeimos tradicijos, kaip padaryti, kad šventės atneštų tikrą ir nuoširdų džiugesį tiek vaikui, tiek tėvams, o tas jausmas neaplenktų ir ligoninės palatoje esančio ar netekties paliesto mažo žmogaus, savo išvalgas ir asmenines patirtis diskusijoje atskleidžia Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos vadovė Ilma Skuodienė, diplomatas ir keturių vaikų tėtis Marijus Gudynas, aktorius ir režisierius, „Raudonos Nosys Gydytojai klounai“ mentorius Žilvinas Beniušis bei vaiko teisių gynėja Gitana Salickienė su dukra Rugile.

Ilma Skuodienė: vaikas laukia šventės tik tada, kai ir kasdieniame gyvenime jis jaučiasi saugus, girdimas, gerbiamas

Šventinis laikotarpis vaiko teisių gynėjams yra bene intensyviausias metuose, kai visą parą tenka reaguoti į pranešimus apie vaikui nesaugią aplinką ir skubėti į pagalbą. Todėl Tarnybos vadovė diskusijoje akcentuoja, kad šeimos šventė turi būti tik svarbiausių vertybių užtvirtinimas ir atkreipia dėmesį į suaugusiųjų atsakomybę ir rūpestį vaiku, pagarbą vaikui, jo nuomonei kiekvieną dieną.

Visgi, pasak I. Skuodienės, dabar puikus metas ne tik stiprinti, bet ir susigrąžinti ryšį su vaiku, jeigu jau taip nutiko, kad buvo atitolta. Didžiojoje Britanijoje atlikta apklausa parodė, kad daugiau nei pusė tėvų jaučiasi nutolę nuo vaikų, ypač vaikams išengus į paauglystės amžių. Bet įdomu tai, kad net 43 proc. tėvų dėl per mažai su atžalomis leidžiamo laiko kaltina ne save, o vaikus.

„Apie vaikų atitolimą ir socialinių tinklų pinkles iš tėvų girdime ir mes. Bet priminsiu, kad tarpusavio ryšio pagrindai klojami dar ankstyvoje vaikystėje, kai viskas priklauso nuo tėvų įdėtų pastangų. Ir, atminkime, kad niekada nėra per vėlu, – įsitikinusi I. Skuodienė. – O pirmas dalykas, nuo ko ryšys prasideda – tai akių kontaktas, malonus žodis, šypsena, apkabinimas“.

Marijus Gudynas: būtų puiku į visas mūsų šventes „importuoti“ padėkos elementą

iš Padėkos dienos

Gudynas svarsto, kad iš esmės bet kuri šventė yra apie meilę – kiek yra meilės aplink esantiems – tiek tas buvimas kartu yra šventiškas.

„Man pati prasmingiausia šventė, kiek teko matyti dirbant užsienyje, yra amerikiečių Padėkos diena. Tai vienintelė diena metuose, kai nedirba jokios parduotuvės ar restoranai, visi yra savo namuose su artimaisiais. Gali būt bet kokio tikėjimo, tau gali būti svarbios šv. Kalėdos, Chanuka ar kita religinė šventė, bet Padėkos diena yra svarbi visiems“, – kalba diplomatas.

Padėkos elementą diplomato šeima įtraukė ir sėkmingai praktikuoja visose savo šventėse. Dėkoja vienas kitam net švęsdami vaikų gimtadienius. Pašnekovas įsitikinęs, kad ši tradicija ugdo vaikų gebėjimą pastebėti ir įvardyti jiems svarbiausius dalykus, suprasti, koks reikšmingas jų gyvenime yra artimas žmogus.

„Pavyzdžiui, per šeimos šventes vaikai sako: esu dėkingas už mamą, už tėtę, už senelius, savo šaliai esu dėkingas, kad gyvenu gražiai ir saugiai, kurie tiki, dėkoja Dievui ir pan. Per gimtadienį brolis ir sesės vienas kitam sako „ačiū“ už palaikymą, kai jo labai reikėjo ar kitus dalykus, jų būna daug ir svarbių vaikui“, – savo gausios šeimos tradicijas ir vaikų padėkos žodžius atskleidžia M. Gudynas.

Žilvinas Beniušis: pasitelkus „vidinį klouną“ nudžiuginti galima net ligoninėje šventes sutinkantį vaiką

Aktorius Ž. Beniušis turi itin atsakingą misiją – šventės džiugesį jis neša ligoninėse laukiantiems vaikams. Prisipažįsta, kad tai nėra paprasta ir pareikalauja iš jo daug emocinių resursų bei išmonės. Tris metus aktorius buvo atsakingas už vaikų onkologinio skyriaus nuotaiką, ten įgyta patirtimi dabar dalijasi su savo mokiniais, būsimais klounais.

Ž. Beniušis sako, kad jeigu pas vaiką eini su nuostata „aš atėjau tau padėti, aš esu stiprus – tu silpnas, tau reikia pagalbos“, vaikas tai pajus ir greičiausiai užsisklęs. Ryšį su vaikais ligoninėje aktorius kuria išradingomis priemonėmis, įtraukia vaikus į žaismingas istorijas. Pavyzdžiui, paaugliai itin susidomi aktoriaus prašymu padėti išrinkti dainą jo tariamai mylimajai ir pan.

„Sergančių vaikų palatose mes, klounai, matome ne vaiko ligą, bet vaiką, kuris nori žaisti. Pavyzdžiui, mums nėra Tomo su sulūžusia koja, bet yra tas Tomas, kuris labai mėgsta žaisti su mašinėlėmis. Esu matęs sudėtingiausių situacijų, bet vaiko akys visada žiba, kai atrandi,

kas jam patinka, jį domina. Juk kai džiaugiesi, juokiesi, tą minutę nelieka ligos, skausmo, mirties baimės. Kai žaidi, tiesiog esi čia ir dabar. Ir tas momentas yra geras vaikui“, – kalba profesionalus aktorius, bet visų pirma – keturių berniukų tėtis.

Gitana Salickienė: šventės yra apie jausmą – jis į vaiko atmintį įsirašo visam gyvenimui, todėl verta jį sąmoningai kurti

G.Salickienė dalijasi savo šeimos švenčių tradicija, kai susėdę prie stalo visi prisimena artimuosius, kurių jau nebėra, kalba apie juos, kartu peržiūri nuotraukas. Moteris tiki, kad iš savo tėvų perimtas tradicijas dukrai ir sūnui jau įskiepijo.

Vaiko teisių gynėja akcentuoja, kad yra daug būdų, kaip stiprinti ryšį ir artumą su vaiku bei kurti gerą jausmą būnant kartu – pravartu jais pasidomėti, atrasti naujų, priimtinių visiems šeimos nariams. Pavyzdžiui, galima taikyti įvairių terapinių praktikų pradmenis: tai skatina vaiką geriau suprasti save ir atsiskleisti, o tėvams – pajusti vaiko emocinę būseną, atliepti jo nerimo mintis, atsakyti į klausimus. Tad diskusijos dalyvė rekomenduoja įtraukti į šeimos laisvalaikį kino, pasakų, ar dailės terapijos elementus. Kaip terapinę priemonę pataria pasitelkti ir žaidimą, nes žaidimas yra natūrali ir pati atviriausia vaiko kalba.

„Leidžiant laiką su vaiku, tėvams tereikia būti akyliems, jautriems bei empatiškiems. Prisiminkime, ką Antuanas de Sent Egziuperi knygoje „Mažasis princas“ rašė: svarbiausi dalykai gyvenime matomi širdimi. Tad kviečiu padėti į šalį mobiliuosius įrenginius, drauge kurti gerų emocijų ir saugumo jausmą, kuris lydėtų vaiką visą gyvenimą“.

